

სსიპ სურსათის ეროვნული სააგენტო

2024 წლის ანგარიში

2024 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტოს ვეტერინარიის დეპარტამენტს საერთაშორისო აკრედიტაციის მქონე ორგანომ „URS“ (UNITED REGISTRAR OF SYSTEMS), სერტიფიცირების პროცესის წარმატებით გავლის შედეგად, მართვის ხარისხის სისტემის ISO 9001:2015-ის სერტიფიკატი მიანიჭა.

საერთაშორისო სტანდარტი ადასტურებს მართვის ხარისხის სისტემების მაღალ საფეხურს, სააგენტოს ამოცანებისა და მიზნების განსაზღვრას, მათთან დაკავშირებული რისკებისა და შესაძლებლობების სწორად მართვას, ადამიანური და ინფრასტრუქტურული რესურსების ეფექტიანად გამოყენებას, ისეთი სისტემების ფუნქციონირებას, რომლებიც სრულად აკმაყოფილებს ვეტერინარული ზედამხედველობის სტანდარტებს და შესაბამისობაშია საერთაშორისო მოთხოვნებთან.

აღსანიშნავია, რომ სურსათის ეროვნულ სააგენტოს საერთაშორისო სტანდარტის მართვის ხარისხის სისტემის სერტიფიკატი ISO 9001:2015 2023 წლის ნოემბრიდან აქვს მინიჭებული სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის მიმართულებითაც.

სურსათის უვნებლობა

მომხმარებელთა ინტერესებისა და ჯანმრთელობის დაცვის მიზნით, სურსათის ეროვნული სააგენტო, სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის პროგრამის შესაბამისად, ყოველწლიურად ახორციელებს სამომხმარებლო ბაზრის, მათ შორის, საზოგადოებრივი კვების ობიექტების, სკოლებისა და საბავშვო ბაღების კვების ბლოკების, მარკეტების, ცხოველთა სასაკლაოების, საცხოვების, აგრარული ბაზრების და ა.შ. შემოწმებას.

2024 წელს ჩატარდა 36 985 სახელმწიფო კონტროლი (ინსპექტირება 18422, მათ შორის, გეგმური - 8681; არაგეგმური - 1189, აღიარების მინიჭების მიზნით - 274; გადამოწმება - 8278; დოკუმენტური შემოწმება - 11287; მონიტორინგის პროგრამის ფარგლებში, სხვადასხვა დასახელების სურსათის /სასმელი წყლის 6174 ნიმუში/სინჯია გამოკვლეული. დარღვევების მაჩვენებელმა შეადგინა 9.5%.

ზედამხედველობა განხორციელდა 872 ბიზნესოპერატორთან; HACCP-ის აუდიტი, მათ შორის, მითითებების შესრულების მდგომარეობის გადამოწმება ჩატარდა 231 ბიზნესოპერატორთან; გამოვლინდა 3241 ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა.

2024 წლის მონაცემებით, ვადაგასული ან/და შეუსაბამო სურსათის გამოყენებისა და რეალიზაციის ფაქტების გამოვლენის შედეგად სააგენტოს უფლებამოსილი პირების ზედამხედველობით განადგურდა:

- ✓ ხორცი და ხორცპროდუქტები - 15 416 კგ.
- ✓ სხვა მყარი სურსათი - 7 169 კგ.
- ✓ თხევადი სურსათი - 6 713 ლ.
- ✓ კვერცი - 726 ც.

აღნიშნულ პერიოდში საქართველოში ფუნქციონირებდა ცხოველთა და ფრინველთა 127 სასაკლაო. აღნიშნულ სასაკლაოებზე დაიკლა 521 921 ცხოველი (მრკ - 171696, წრკ - 50753, ღორი - 289818, ბოცვერი - 9622, ცხენი/ვირი - 32) და 12 201 569 ფრინველი. სულ - 12 723 490. გაიცა 467 414 ცალი ვეტერინარული მოწმობა ფორმა N2.

სურსათის ეროვნული სააგენტოს მიმართ ცნობადობა ყოველწლიურად იზრდება, რასაც მოწმობს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცხელ ხაზზე შემოსული შეტყობინებების რაოდენობის ზრდა.

2024 წელს სურსათის უვნებლობასთან დაკავშირებულ საკითხებზე სურსათის უვნებლობის დეპარტამენტში შემოსულია 1469 შეტყობინება (მოქალაქეთა სატელეფონო შეტყობინება - 1370, დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანმრთელობის ეროვნული ცენტრიდან/საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრიდან - 28, სხვა უწყებებიდან - 71), რომელზეც გატარდა შესაბამისი რეაგირება. დეპარტამენტი აწარმოებს აღნიშნული

შეტყობინებებისა და შესაბამისი რეაგირებებისას მიღებული შედეგების ელექტრონულ აღრიცხვას.

ბიზნესოპერატორების მიმართვის საფუძველზე სააგენტომ გასცა შემდეგი სერტიფიკატები:

- ✓ ჰიგიენური სერტიფიკატი - 1473;
- ✓ შესაბამისობის შეფასების სერტიფიკატი - 90;
- ✓ აღიარების სერტიფიკატი - 43;
- ✓ ვეტერინარული სერტიფიკატი - 1240.

ბიზნესოპერატორების ინფორმირებულობის გაზრდის მიზნით, გაიმართა სამუშაო შეხვედრები და ტრენინგები (სულ 103) საკანონმდებლო ცვლილებებთან და სურსათის უვნებლობის სფეროში არსებულ სხვა აქტუალურ საკითხებთან დაკავშირებით.

ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის გენერალური დირექტორატის (DG SANTE) ევროპის კომისიის RASFF-ის სწრაფი განგაშის სისტემით სსიპ სურსათის ეროვნულ სააგენტოში შემოვიდა 15 შეტყობინება, რომელზეც გატარდა შესაბამისი რეაგირება.

სურსათის უვნებლობის დეპარტამენტისა და შემოსავლების სამსახურის სასაზღვრო დეპარტამენტის ურთიერთთანამშრომლობით, იმპორტირებულ სურსათში მიკრობიოლოგიური დაბინძურების აღმოჩენასთან დაკავშირებით წარმოებს შესაბამისი ელექტრონული რეესტრი და საბაჟოზე აღებული ნიმუშების საფუძველზე, დარღვევის შემთხვევაში, ხორციელდება (მიკრობიოლოგიური, ქიმიური) სურსათის რისკების მართვა და შესაბამისი ზედამხედველობა.

შეფასდა 2024 წლის პროგრამის ფარგლებში განხორციელებული სახელმწიფო კონტროლის შედეგები, რომლის ანალიზის საფუძველზე შემუშავდა სურსათის უვნებლობის სახელმწიფო კონტროლის 2025 წლის პროგრამა და განისაზღვრა პრიორიტეტები.

ვეტერინარული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა

ეპიზოოტიური სტაბილურობის უზრუნველყოფის მიზნით, ჩატარდა მსხვილფეხა და წვრილფეხა პირუტყვის პროფილაქტიკური/იმულებითი ვაქცინაცია შემდეგ დაავადებებზე: თურქული, ჯილეხი, ბრუცელოზი, ცოფი, ცხვრისა და თხის ყვავილი, წვრილფეხა პირუტყვის ჭირი). წინასწარი მონაცემებით, აიცრა **7 662 235 ცხოველი**. კერძოდ:

- ✓ თურქულის საწინააღმდეგოდ - **877 526** მსხვილფეხა და **1 030 947** წვრილფეხა საქონელი;

- ✓ ჯილხის საწინააღმდეგოდ (ვაქცინაცია/რევაქცინაცია) - **360 306** მსხვილფეხა, **426 579** წვრილფეხა საქონელი, **6 623** ცხენი; ინფექციის კერებში იძულებით ვაქცინირებულია **3 000** დაავადების ამთვისებელი ცხოველი;
- ✓ ცოფის პროფილაქტიკური ვაქცინაცია ჩაუტარდა **312 398** შინაურ ხორცისმჭამელ (მალი, კატა) ცხოველს; ინფექციის კერებში იძულებით ვაქცინირებულია **24 000** დაავადების ამთვისებელი ცხოველი;
- ✓ ბრუცელოზის საწინააღმდეგოდ - **112 361** მსხვილფეხა და **67 537** წვრილფეხა საქონელი;
- ✓ ცხვრისა და თხის ყვავილის საწინააღმდეგოდ - **1 735 758** წვრილფეხა საქონელი;
- ✓ წვრილფეხა პირუტყვის ჭირის საწინააღმდეგოდ - **326 025** წვრილფეხა საქონელი;
- ✓ ყირიმ კონგოს ეპიდემიოლოგიურ კერებში დამუშავდა **6 080** მსხვილფეხა საქონელი.

ცხოველთა იდენტიფიკაცია-რეგისტრაცია

2024 წელს იდენტიფიცირებულია:

800 491 მსხვილფეხა და 622 909 წვრილფეხა საქონელი.

დარეგისტრირდა 638 საფუტკრე მეურნეობა და 24 212 ფუტკრის ოჯახი.

ვეტერინარული კონტროლი

2024 წელს განხორციელდა **1381** ვეტერინარული სახელმწიფო კონტროლი. მათ შორის:

- ✓ გეგმური ინსპექტირება -1059;
- ✓ არაგეგმური ინსპექტირება - 61;
- ✓ გადამოწმება - 142;
- ✓ ინსპექტირება აღიარების მინიჭების მიზნით -23;
- ✓ დოკუმენტური შემოწმება - 94;
- ✓ ფსიქოტროპული პრეპარატების გამომყენებელი კლინიკების სარეგისტრაციო შემოწმება - 6;
- ✓ HACCP-ის აუდიტი-2.

გამოვლინდა **37** ადმინისტრაციული სამართალდარღვევა.

ნიმუშები

- ვეტერინარული პრეპარატების ხარისხის მონიტორინგის მიზნით, გამოკვლეულია ვეტერინარული პრეპარატის **195** ნიმუში. დარღვევა არ გამოვლინდა;

- შინაური ბინადარი ცხოველების საკვების უვნებლობის მონიტორინგის მიზნით, სალმონელასა და ენტერობაქტერიებზე გამოკვლეულია **22** ნიმუში. დარღვევა არ გამოვლინდა;
- თევზის ფქვილის უვნებლობის მონიტორინგის მიზნით, სალმონელასა და ენტერობაქტერიებზე გამოკვლეულია **35** ნიმუში. დარღვევა არ გამოვლინდა;
- თევზში მალაქიტის მწვანეს და ლეუკომალაქიტის მწვანეს ჯამის, კრისტალური იისფერის და ლეუკოკრისტალური იისფერის ჯამის გამოკვლევის მიზნით, პირველად წარმოებაში აღებული და გამოკვლეულია თევზის **168** ნიმუში. დარღვევა გამოვლინდა 19-ში;
- ანაბოლური მოქმედების მქონე და აკრძალული ნივთიერების, ვეტერინარული პრეპარატების და დამაბინძურებლების გამოვლენის მონიტორინგის მიზნით, აღებულია ცოცხალი ცხოველების ბიოლოგიური მასალისა (სისხლი) და სასურსათო ცხოველის საკვების **380** ნიმუში **15** მაჩვენებელზე გამოსაკვლევად. ჩატარებული **1777** ანალიზიდან გამოვლინდა 24 დარღვევა;
- სასურსათო დანიშნულების ცხოველის საკვებში პესტიციდების ნარჩენების მაქსიმალური დონის ლაბორატორიული მონიტორინგის მიზნით, აღებულია სასურსათო ცხოველის საკვების **30** ნიმუში სამ მაჩვენებელზე გამოსაკვლევად. ჩატარებული **90** ანალიზის შედეგად დარღვევა არ გამოვლინდა.

ვეტერინარულ-სანიტარიული ზედამხედველობა

ცხოველთა ჯანმრთელობასა და სეზონურ საძოვრებზე გადაადგილების კონტროლის განსახორციელებლად, გადასარეკ ტრასაზე არსებულ ბიოუსაფრთხოების პუნქტებზე დამუშავდა 9 277 მსხვილფეხა და 937 194 სული წვრილფეხა პირუტყვი.

ექსპორტი:

სააგენტოს ინსპექტორების მიერ ცოცხალ ცხოველებსა და ვეტერინარულ კონტროლქვემდებარე ტვირთზე საექსპორტოდ გაიცა 11 200 ვეტერინარული სერტიფიკატი.

საქართველოდან ექსპორტირებულია:

✓ 109 020 მსხვილფეხა პირუტყვი

✓ 377 201 წვრილფეხა პირუტყვი

- ✓ 7 კენტკლიქიანი ცხოველი
- ✓ 7422 შინაური ბინადარი ცხოველი (მალი, კატა)
- ✓ 5 798 519 ფრინველი
- ✓ 2 833 580 ერთდღიანი წიწილა;
- ✓ 11 943 300 საინკუბაციო კვერცხი;
- ✓ 2 836 249 კგ ტყავნედლეული;
- ✓ 434 584 კგ მატყლი;
- ✓ 3 263 406 კგ ცხოველის საკვები და საკვებდანამატი;
- ✓ 87 893 კგ სხვა (ცხოველური არასასურსათო დანიშნულების პროდუქტი);
- ✓ 3 086 886 თევზის ზეთი;
- ✓ 1 946 005 კგ მანგანუმის ოქსიდი;
- ✓ 10 814 835 კგ თევზის ფქვილი.

საკარანტინო ვეტერინარული ზედამხედველობა გაეწია იმპორტირებულ ცხოველებს:
 მსხვილფეხა პირუტყვი - 5304 სული;
 ღორი - 563 სული.

ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობის უზრუნველყოფა

სასოფლო-სამეურნეო კულტურებზე ზიანის შემცირების მიზნით, 2024 წელს სურსათის ეროვნული სააგენტოს მცენარეთა დაცვის დეპარტამენტმა ჩაატარა მასშტაბური ღონისძიებები:

- ✓ იტალიური და მაროკოული კალიების საწინააღმდეგოდ დამუშავდა 28 150 ჰექტრამდე ფართობი და მონიტორინგი ჩატარდა 186 800 ჰექტრამდე ფართობზე;
- ✓ ამერიკული თეთრი პეკლის წინააღმდეგ კახეთის რეგიონში დამუშავდა 1920 ჰა ფართობი.

აზიური ფაროსანას საწინააღმდეგოდ განხორციელებული ღონისძიებები

2024 წლის სახელმწიფო მიზნობრივი ქვეპროგრამის „აზიური ფაროსანას წინააღმდეგ გასატარებელი ღონისძიებები“ ფარგლებში, დასავლეთ საქართველოს რეგიონებში დამუშავდა 365 151 ჰექტრამდე ფართობი. „მოიზიდე და გაანადგურე“ სადგურებზე დამონტაჟდა 151 730 -ზე მეტი ფერომონი. მავნებლის გავრცელების კონტროლის მიზნით, მთელი ქვეყნის მასშტაბით მიმდინარეობდა მონიტორინგი (განთავსდა 7019 ფერომონიანი დამჭერი).

პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სახელმწიფო კონტროლი

ქვეპროგრამის „მცენარეთა დაცვა და ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობა“ ფარგლებში, განხორციელდა 728 სახელმწიფო კონტროლი. ქვეყნის მასშტაბით აღებული და ლაბორატორიულად გამოკვლეულია პესტიციდის 450 და აგროქიმიკატის 50 ნიმუში.

პესტიციდების და აგროქიმიკატების რეგისტრაცია

გადაიხედა პესტიციდების ნუსხა და დარეგისტრირდა ეფექტიანი, ადამიანისა და გარემოსათვის ნაკლებად საშიში 270 პესტიციდი და 273 აგროქიმიკატი.

ექსპორტი

სააგენტოს ფიტოსანიტარი ინსპექტორების მიერ გაიცა 9200 ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატი, რის საფუძველზეც საქართველოდან ექსპორტირებულია 529 966 ტონა მცენარეული წარმოშობის პროდუქცია.

ევროკავშირთან დაახლოება

- ევროკავშირის ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის გენერალური დირექტორატისათვის DG-Sante, მომზადდა თხილის აუდიტის რეკომენდაციების თანახმად განხორციელებული ღონისძიებების ანგარიში და წარმატებით დაიხურა აუდიტის პროცესი;
- ევროკავშირთან ღრმა და ყოვლისმომცველი თავისუფალი სავაჭრო სივრცის შესახებ შეთანხმების (DCFTA) ფარგლებში მომზადდა 2024 წლის სამოქმედო გეგმით გათვალისწინებული აქტივობების განხორციელების ანგარიში;
- შემუშავდა საქართველოს ევროკავშირში ინტეგრაციის 2025 წლის სამოქმედო გეგმა Ems ელექტრონულ სისტემაში;
- ევროკავშირის მესამე ქვეყნების სიაში ექსპორტიორად დარეგისტრირდა თაფლის მწარმოებელი ექვსი საწარმო;
- ევროკავშირის მესამე ქვეყანათა სიაში ექსპორტიორად დარეგისტრირდა შინაური ბინადარი ცხოველების საკვების მწარმოებელი ერთი საწარმო;
- ევროკავშირის მესამე ქვეყანათა სიაში ლოკოკინას ექსპორტიორად დარეგისტრირდა ერთი საწარმო;
- ჩინეთში დაფნის ექსპორტიორად დარეგისტრირდა დაფნის გადამამუშავებელი 15 ბიზნესოპერატორი;
- ჩინეთში თხილის ექსპორტიორად დარეგისტრირდა 3 ბიზნესოპერატორი;

- მომზადდა შესაბამისი დოკუმენტაცია და შუამდგომლობები ევროკავშირის, ჩინეთის სახალხო რესპუბლიკის, ეკვადორის, ჩილეს რესპუბლიკის, სერბეთის რესპუბლიკის, სომხეთის რესპუბლიკის, აზერბაიჯანის რესპუბლიკის, თურქეთის რესპუბლიკის, ერაყის რესპუბლიკის, უკრაინის, ავსტრალიის, კანადის, ინდოეთის, ქუვეითის, ყატარის, ბანგლადეშის, მოლდოვას, ისრაელის სახელმწიფოს, ყაზახეთის, სერბეთის, ბრაზილიის, ნამიბიისა და უზბეკეთის კომპეტენტურ სამსახურებთან ქართული კომპანიებისთვის ექსპორტის უფლების მინიჭების მიზნით;
- მომზადდა ინფორმაცია ევროკავშირის ჯანმრთელობისა და სურსათის უვნებლობის გენერალური დირექტორატისათვის (DG SANTE) თაფლთან დაკავშირებული ოფიციალური კონტროლის ზომების თაობაზე ევროკომისიის კითხვარის შესაბამისად და ასევე საქართველოდან ევროკავშირში გაგზავნილი პროდუქციის წინასაექსპორტო შემოწმებების შესახებ.